

Inspiratiematrix Warme Dagen voor een lokaal bestuur

Wat kun je doen om gezondheidseffecten van erg warme dagen te voorkomen?

We geven dit overzicht weer als [een gezondheidsmatrix](#) omdat je dankzij deze tool breder kunt kijken naar mogelijke acties die je kunt ondernemen. Door een mix van verschillende acties heb je een grotere slaagkans om problemen op erg warme dagen te voorkomen.

De eerste matrix geeft weer wat je kunt doen gedurende heel de zomerperiode, de tweede matrix gaat in op wat je kunt doen op dagen dat het erg warm is. De matrixen zijn enkel ter inspiratie. Je kunt veel meer doen!

De eerste periode heet 'waakzaamheidsfase', de tweede periode kreeg de naam 'waarschuwingsfase'. [Meer info over de gebruikte terminologie vind je hier.](#)

WAAKZAAMHEIDSFASE: GEDURENDE HEEL DE ZOMER

Doelgroep: algemene bevolking

DOELSTELLING	ACTIES	UITVOERDER
Educatie en sensibilisatie	Het lokale bestuur publiceert een artikel in het lokale infoblad bij de start van de waakzaamheidsfase.	Dienst Communicatie
	Het lokale bestuur plaatst info op de website bij de start van de waakzaamheidsfase.	Dienst Communicatie
	Het lokale bestuur plaatst een bericht op sociale media bij de start van de waakzaamheidsfase. Dat kan ook tweewekelijks of maandelijks door telkens een andere tip in de kijker te plaatsen.	Dienst Communicatie
	Van bij de start van de waakzaamheidsfase verspreidt het lokale bestuur flyers en hangt affiches op in openbare gebouwen (bv. bij het onthaal van het gemeentehuis, het onthaal van het OCMW, de bibliotheek en het dienstencentrum).	Dienst Communicatie
	Op een zomerse marktdag organiseert het lokale bestuur een marktactie.	Dienst Communicatie
	Het lokale bestuur stelt een gadget ter beschikking (bv. een pet, waaier of drinkfles).	Dienst Communicatie
	Tijdens de waakzaamheidsfase plaatst het lokale bestuur een infostand in de bibliotheek.	Bibliotheek

	Het lokale bestuur informeert over mogelijke preventieve omgevingsgerichte maatregelen, zoals hittebestendig verbouwen, zonnewering, groendaken enzovoort. (De dienst Stedenbouw kan dat bijvoorbeeld opnemen.)	Dienst Stedenbouw
	Het lokale bestuur verspreidt folders en posters naar zorgverleners (bv. thuiszorg, thuisverpleging, huisartsen, apothekers).	Sociale dienst
	Het lokale bestuur zet 'Warme Dagen' op de agenda van bestaande overlegmomenten met zorgverleners (bv. bij het Gemeentelijk Overleg Thuiszorg).	Sociale dienst
	Het lokale bestuur zet zorgverleners aan om een wachtkameractie te doen over 'Warme Dagen'.	Sociale dienst
	Met een mailing zet het lokale bestuur zorgverleners aan om in te schrijven op de waakzaamheidsbrief via www.warmedagen.be .	Sociale dienst
	Het lokale bestuur organiseert een infosessie voor zorgverleners waarin het lokale warmteplan voorgesteld wordt.	Sociale dienst
Omgevingsinterventies	Het lokale bestuur maakt een lijst van koele plaatsen en stelt zo nodig bijkomende koele plaatsen ter beschikking.	Dienst Patrimonium
	Het lokale bestuur bouwt nieuwe openbare gebouwen hittebestendig.	Dienst Patrimonium
	Het bestaande patrimonium wordt zodanig aangepast dat gebruikers zo weinig mogelijk hinder van extreme temperaturen ondervinden (bv. door koeling, luchtverversing of nachtventilatie).	Dienst Patrimonium en technische dienst

---

**Afspraken en
regelgeving**

Het lokale bestuur integreert het gezondheidsplan Warme Dagen in andere gemeentelijke plannen (bv. rampenplan, preventieplan).

Dienst Nood-
en interventieplanning

Het lokale bestuur stelt binnen het Burgemeestersconvenant een klimaatadaptatieplan op met aandacht voor hitte.

Dienst Duurzaamheid

Het lokale bestuur neemt voor projectontwikkelaars een aantal gunningsvoorwaarden op rond klimaatbestendig inrichten.

Dienst Stedenbouw

Doelgroep: kwetsbare groepen/aandachtsgroepen

DOELSTELLING	DOELGROEP	ACTIES	UITVOERDER
Educatie	Kinderen	Het lokale bestuur verspreidt flyers en hangt posters op in eigen gebouwen waar kinderen komen (bv. gemeentescholen, buitenschoolse kinderopvang, speelpleinwerking).	Dienst Communicatie
		Het lokale bestuur verspreidt flyers en posters naar scholen, kinderdagverblijven en jeugdverenigingen.	Dienst Communicatie
		Het lokale bestuur informeert scholen over acties die ze kunnen ondernemen tijdens warme dagen.	Scholenoverleg
		Het lokale bestuur informeert kinderdagverblijven over acties die ze kunnen ondernemen tijdens warme dagen.	Dienst Kinderopvang
		Het lokale bestuur informeert jeugdverenigingen over acties die ze kunnen ondernemen tijdens warme dagen.	Jeugddienst
		Met een mailing zet het lokale bestuur scholen, kinderdagverblijven en jeugdverenigingen aan om zich in te schrijven op de waakzaamheidsbrief via www.warmedagen.be .	Dienst Communicatie
	Ouderen	Het lokale bestuur verspreidt flyers en hangt posters op in eigen gebouwen waar ouderen komen (bv. eigen woon-zorgcentra, lokale dienstencentra).	Dienst Communicatie
		Het lokale bestuur spoort private woon-zorgcentra en dienstencentra aan om posters op te hangen en folders over Warme Dagen uit de delen aan bewoners en familie.	Dienst Communicatie

		Het lokale bestuur verspreidt flyers naar de seniorenverenigingen.	Dienst Communicatie
		Met een mailing zet het lokale bestuur woon-zorgcentra, lokale dienstcentra en seniorenverenigingen aan om zich in te schrijven op de waakzaamheidsbrief via www.warmedagen.be .	Dienst Communicatie
		Het lokale bestuur zet de campagne 'Warme dagen, zorg dragen' op de agenda van de ouderenadviesraad.	Sociale dienst
Sociaal geïsoleerden		Het lokale bestuur schrijft de sociaal geïsoleerden gericht aan per brief en informeert hen zo over te nemen maatregelen tijdens warme dagen.	Sociale dienst
Sporters		Het lokale bestuur verspreidt flyers en hangt posters op in de sporthal.	Dienst Communicatie
		Het lokale bestuur informeert lokale sportverenigingen over acties die ze kunnen ondernemen tijdens warme dagen.	Sportdienst
Bezoekers van evenementen		Het lokale bestuur informeert organisatoren van evenementen over te nemen voorzorgsmaatregelen tijdens evenementen.	Dienst Evenementen
		Het lokale bestuur informeert organisatoren van evenementen over de 'warmtechecklist' voor evenementen.	Dienst Evenementen
Omgevingsinter-venties	Sociaal geïsoleerden	Het lokale bestuur beschikt over een vrijwilligerswerking die ingeschakeld kan worden als de waarschuwingfase ingaat.	Sociale dienst

Het lokale bestuur organiseert vervoer om sociaal geïsoleerden naar koele plaatsen te brengen op erg warme dagen.

Minder Mobielen Centrale

Afspraken en regelgeving	Sociaal geïsoleerden	Het lokale bestuur integreert het gezondheidsplan Warme Dagen in zijn beleid rond sociaal geïsoleerden.	Sociale dienst
	Organisatoren van evenementen	Het lokale bestuur neemt 'warmte' op als gunningsvoorwaarde om een evenementenvergunning te krijgen (bv. gratis water aanbieden, promoties voor alcoholhoudende dranken beperken).	Dienst Evenementen
		Het lokale bestuur stelt een procedure op om evenementen af te schaffen bij extreme warmte.	Dienst Evenementen
Zorg en begeleiding	Sociaal geïsoleerden	Het lokale bestuur heeft een meldpunt Sociaal Geïsoleerden waar inwoners, zorgverleners of wijkagenten personen kunnen melden die mogelijk sociaal geïsoleerd zijn.	Sociale dienst

Doelgroep: eigen personeel

DOELSTELLING	ACTIES	UITVOERDER
Educatie	Het lokale bestuur neemt een artikel op in het personeelsblad of plaatst info op het intranet.	Personeelsdienst
	Het lokale bestuur informeert zijn personeel over voorzorgsmaatregelen die tijdens warme dagen genomen moeten worden.	Personeelsdienst
	Het lokale bestuur informeert zijn personeel over specifieke regels tijdens warme dagen.	Personeelsdienst
Omgevingsinter-venties	Het lokale bestuur stelt het personeel waterflessen of waterfonteintjes ter beschikking.	Personeelsdienst en technische diensten
	Het lokale bestuur stelt het personeel een verkoelingsruimte ter beschikking.	Personeelsdienst en technische diensten
	Het lokale bestuur voorziet in zuipkaarten voor het personeel.	Personeelsdienst en technische diensten
Afspraken en regelgeving	Het lokale bestuur neemt 'warmte' op in het arbeidsreglement.	Personeelsdienst
	Het lokale bestuur werkt regels en afspraken uit voor het technisch personeel tijdens warme dagen: • meer pauzes • aangepaste stamtijden	Personeelsdienst
Zorg en begeleiding	/	/

WAARSCHUWINGSFASE: TIJDENS ERG WARME DAGEN

Doelgroep: algemene bevolking

DOELSTELLING	ACTIES	UITVOERDER
Educatie	Het lokale bestuur kondigt het begin en einde van de waarschuwingsfase aan via zijn infokanalen (bv. website, infoborden, sociale media, infobladen, persbericht).	Dienst Communicatie
	Het lokale bestuur doet een oproep aan al zijn inwoners om kwetsbare groepen zoals kinderen, ouderen en sociaal geïsoleerden extra in de gaten te houden en informeert over de aangepaste gezondheidsmaatregelen.	Dienst Communicatie
	De infostand staat in de bibliotheek of het gemeentehuis.	Dienst Communicatie en bibliotheek
	Het lokale bestuur informeert over de aanwezigheid van drinkfonteintjes in de openbare gebouwen en in de openbare ruimte.	Dienst Communicatie
	Het lokale bestuur maakt de locatie en de openingsuren van de koele plaatsen bekend.	Dienst Communicatie
	Het lokale bestuur informeert over koelingsmethodes voor woningen en voertuigen (bv. zonnewering gebruiken, ramen openzetten zodra het buiten koeler is dan binnen, op welke manier auto's zonder airco laten afkoelen ...)	Dienst Stedenbouw
	Het lokale bestuur zet zorgverleners aan om in hun wachtkamer (leiding)water aan te bieden en patiënten te informeren over 'warme dagen'.	Sociale dienst
	Het lokale bestuur informeert zorgverleners over het gemeentelijk meldpunt Warmte, dat actief is tijdens de waarschuwingsfase.	Sociale dienst

Omgevingsinter- venties

Het lokale bestuur stelt de koele plaatsen open.

Dienst Patrimonium
en technische dienst

Het lokale bestuur plaatst op een aantal plaatsen vernevelingstoestellen.

Technische dienst

Het lokale bestuur plaatst op een aantal schaduwarne plaatsen tenten, schaduwzeilen of shelters.

Technische dienst

Afspraken en regelgeving

/

/

Zorg en begeleiding

Het lokale bestuur activeert tijdens de waarschuwingsfase het lokale meldpunt Warmte, waar bewoners terecht kunnen met vragen, bijvoorbeeld over koele plaatsen.

Sociale dienst

Doelgroep: kwetsbare groepen/aandachtsgroepen

DOELSTELLING	DOELGROEP	ACTIES	UITVOERDER
Educatie	Kinderen	Het lokale bestuur informeert kinderdagverblijven, scholen, speelpleinwerking, buitenschoolse kinderopvang, jeugdbewegingen over de start en het einde van de waarschuwingsfase.	Dienst Communicatie
		Het lokale bestuur informeert kinderdagverblijven over maatregelen die tijdens de waarschuwingsfase genomen moeten worden.	Dienst Kinderopvang
		Het lokale bestuur spoort kinderdagverblijven aan om posters op te hangen en folders over warme dagen aan te bieden aan de ouders.	Dienst Kinderopvang
		Het lokale bestuur informeert scholen over maatregelen die tijdens de waarschuwingsfase genomen moeten worden.	Scholenoverleg
		Het lokale bestuur zet scholen aan om de 'warmedagenwaaertjes' te maken en zo het thema onder de aandacht te brengen bij de kinderen en hun ouders.	Scholenoverleg
		Het lokale bestuur informeert jeugdbewegingen over maatregelen die genomen moeten worden.	Jeugddienst
	Het lokale bestuur informeert de speelpleinwerking over maatregelen die genomen moeten worden.	Jeugddienst	
	Ouderen	Het lokale bestuur informeert seniorenverenigingen over maatregelen die genomen moeten worden en vraagt om hun leden te sensibiliseren een bezoek te brengen aan meer kwetsbare ouderen.	Sociale dienst
	De lokale dienstencentra informeren senioren over hun specifieke gevoeligheid voor warme dagen.	Lokale dienstencentra	

	Sporters	Het lokale bestuur informeert lokale sportverenigingen over de start en het einde van de waarschuwingsfase.	Sportdienst
		Het lokale bestuur informeert lokale sportverenigingen over maatregelen die genomen moeten worden voor sporters.	Sportdienst
	Organisatoren van evenementen	Het lokale bestuur informeert organisatoren van evenementen over de start en het einde van de waarschuwingsfase.	Dienst Evenementen
		Het lokale bestuur informeert over voorzorgsmaatregelen die genomen moeten worden tijdens evenementen: zorgen dat er hulpdiensten (bv. Rode Kruis) aanwezig zijn, vernevelingsinstallaties plaatsen, schaduwrijke plaatsen creëren voor wachtenden, drinkwaterfonteinnetjes of een waterkraam plaatsen ...	Dienst Evenementen
Omgevingsinterventies	Sociaal geïsoleerden	De Telefoonster wordt geactiveerd en neemt telefonisch contact op met sociaal geïsoleerden.	Sociale dienst
		De vrijwilligers worden geactiveerd en gaan op huisbezoek bij sociaal geïsoleerden.	Sociale dienst
		Het lokale bestuur voorziet in vervoer van sociaal geïsoleerden naar koele plaatsen.	Minder Mobielen Centrale
Ouderen	De lokale dienstencentra bieden actief gratis water aan.		
Kinderen	Het lokale bestuur ondersteunt de speelpleinwerking door een tent of schaduwzeilen aan te bieden.	Jeugddienst en technische dienst	
	Het lokale bestuur ondersteunt de speelpleinwerking door een vernevelingstoestel ter beschikking te stellen.	Jeugddienst en technische dienst	
	De speelpleinwerking biedt actief gratis water aan en voorziet in zonnepetten voor de aanwezige kinderen.	Jeugddienst	

Afspraken en regelgeving	Organisatoren van evenementen	Het lokale bestuur neemt samen met de organisatoren de 'warmtechecklist' voor evenementen door en controleert of er voldoende maatregelen genomen worden dan wel of er nog extra maatregelen genomen moeten worden.	Dienst Evenementen
		Bij gebrek aan garanties om gezondheidseffecten bij de bezoekers te voorkomen, wordt het evenement afgeschaft.	Burgemeester
Zorg en begeleiding	Sociaal geïsoleerden	Vrijwilligers die huisbezoeken doen kunnen terecht bij het gemeentelijk meldpunt Warmte als ze dringende vragen hebben of sociaal geïsoleerde personen met gezondheidsproblemen willen signaleren.	Sociale dienst

Doelgroep: eigen personeel

DOELSTELLING	ACTIES	UITVOERDER
Educatie	Het lokale bestuur kondigt de start van de waakzaamheidsfase aan bij het eigen personeel (bv. via interne mailing of intranet).	Personeelsdienst
Omgevingsinter-venties	Het lokale bestuur stelt de verkoelingsruimte open.	Personeelsdienst en technische dienst
	Het lokale bestuur installeert beschaduwing voor personeel dat buiten moet werken bijvoorbeeld controle wachtrijen openlucht zwembaden.	Personeelsdienst en technische dienst
	Het lokale bestuur wijst zijn personeel op de aanwezigheid van extra drinkvoorzieningen (waterflessen en drinkwaterfonteinjes), de verkoelingsruimte en acties die ondernomen kunnen worden.	Personeelsdienst
	Het lokale bestuur stelt persoonlijke beschermingsmiddelen (bv. hoofddeksels) ter beschikking van het personeel.	
Afspraken en regelgeving	Personeelsleden die buiten of in niet-koel gebouwen moeten werken, mogen tijdens de waarschuwingfase werken volgens een aangepast uurrooster.	Personeelsdienst
	De temperatuur op de werkplek wordt bepaald met de vochtige globethermometer en wordt getoetst aan de omgevingstemperaturen die zijn vastgelegd in de codex over het welzijn op het werk .	Personeelsdienst
Zorg en begeleiding	/	/